Stockholms universitet

2024-09-25

Studiehandledning

Vetenskaplig teori och metod (7,5 hp)

Kurskod PE03GN

Hösttermin 2024

Kursansvarig: Pelle Pelters

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Hej,

Vid detta läge har du flera gånger fått läsa vetenskapliga artiklar. Kanske har du lagt märke till att det brukar finnas ett metodavsnitt i dessa texter? Dessa avsnitt är nödvändiga för att en vetenskaplig studie kan anses vara just vetenskaplig. Avsnittet har som mål att förmedla för läsaren vad som har gjorts och hur det gick till så att läsaren kan bedöma vilken kvalitet en studie har. Har arbetet inte utförts efter gällande vetenskapliga och etiska regler och rutiner är själva studien inte att lita på. Så enkelt är det!
Men hur ska man veta att en studie är ok, trovärdig och pålitligt? Ja du, det är exakt det vi tänker förmedla i denna kurs! När allt kommer omkring ska du alltså i kursen lära dig grunderna i det vetenskapliga hantverket och vi hoppas att du kommer finna kursen givande i detta avseende!

Varmt välkommen!
Hanna och Pelle

Kontaktuppgifter

Om du har frågor om kursens innehåll och uppgifter (i synnerhet kvalitativ metod), kontakta kursansvarig lärare Pelle Pelters, antingen på Athena eller på mail: pelle.pelters@edu.su.se.

Hanna Li Kusterer kommer undervisa om kvantitativ metodik på kursen: hanna.li.kusterer@edu.su.se

Vid administrativa frågor som rör t.ex. registrering, studieavbrott etc., kontakta kursadministratör Thérése Nicander: therese.nicander@edu.su.se

Support för läroplattformen Athena hittar du som en flik när har loggat in där. För teknisk support kan du vända dig till Serviceportalen på universitetets hemsida: https://www.su.se/utbildning/studentservice/mitt-universitet.

Universitetskonto och Athena

Kursen har en sida på lärplattformen Athena (https://athena.itslearning.com) där en översikt över undervisningstillfällena ges under fliken **Planeringar**. Du hittar kursens schema i TimeEdit.

Kursens upplägg och innehåll

Undervisningen består av föreläsningar, workshops, grupparbeten (med stöd av handledning) och seminarier. Med hjälp av dessa undervisningsformer går vi genom fyra kursmoment. Dessa är olika långa och behandlar olika ämnen. På det stora hela äger kursen rum på campus men enstaka tillfällen (såsom kursintroduktionen och frågestunder) kommer att hållas på Zoom.

Om vi kikar i (nästan) valfritt metodkapitel av (nästan) vilken studie som helst finns i regel följande delar med:

- Metodologiska utgångspunkter
- Design av studie
- Urval
- Datainsamling
- Analys av data
- Etiska överväganden
- Kvalitetskriterier och metoddiskussion

Detta kommer att behandlas i vår kurs i tur och ordning. Det är också så som du sedan ska bygga upp ett metodkapitel när du kommer skriva din kandidatuppsats. Dock kommer denna kurs inte ta upp punkten metoder för analys av data, detta får du istället lära dig mer om under senare kurser.
OBS: samtliga undervisande kursmoment (förutom föreläsningarna) är obligatoriska och behöver kompletteras vid frånvaro!

Kursmoment 1: vetenskapsteori och etik

Vetenskapsteori går ut på att beskriva hur du ser på världen och vilka möjligheter denna verklighetssyn ger för att genomföra en vetenskaplig studie. Det är detta ställningstagande som bestämmer en studies metodologiska utgångspunkter. Här lägger vi till etiska överväganden då dessa är viktiga att ha med från början så att du kan vara säkert att den kommande studien genomförs på ett etiskt korrekt sätt, dvs. ingen kommer till skada på grund av din nyfikenhet. Detta kursmoment examineras med ett test på Athena som du kan upprepa så ofta du vill/behöver.

Kursmoment 2 + 3: kvalitativt och kvantitativt studiemoment med fokus på olika datainsamlingsmetoder

Kvantitativa och kvalitativa studier är två i grunden olika sätt att genomföra studier.
Dessa två kursmoment intar den största delen av kursen och avslutas med varsitt muntliga prov i den lilla gruppen á 4-5 personer. De andra grupperna ska vara med och lyssna.

- **Kursmoment 2: kvalitativa studier med fokus på datainsamling med intervjuer**
  Kvalitativa studier är inriktade på ord (kvalitativ). Detta bestämmer hur du designar (lägger upp) din studie samt väljer ut dina deltagare för (urval) och din metod för datainsamling. Konkret betyder det att ni i det kvalitativa kursmoment kommer i små grupper á 4-5 studenter utveckla en egen studie med syfte & frågor och ska påbörja en datainsamling med hjälp av intervjuer. Varje student ska genomföra och transkribera en intervju.

- **Kursmoment 3: kvantitativa studier med fokus på datainsamling med enkäter**
  Kvantitativa studier är inriktade på siffror. Detta bestämmer hur du designar (lägger upp) din studie samt väljer ut dina deltagare för (urval) och din metod för datainsamling. Konkret betyder det att ni i det kvantitativa kursmomentet kommer i små grupper á 4-5 studenter utveckla en egen studie med syfte & frågor och ska påbörja en datainsamling med hjälp av enkäter.

Kursmoment 4: kvalitetskriterier i kvalitativ och kvantitativ forskning.

En viktig del i varje undersökning, som behöver redovisas för i metodkapitlet, är en metoddiskussion som utgår från etablerade kvalitetskriterier. Dessa kriterier ser lite olika ut, beroende på om du har gjort en kvalitativ eller en kvantitativ undersökning. I detta kursmoment kommer du bekanta dig med dessa kvalitetskriterier för att sedan kunna använda de i en egen metoddiskussion på både den kvalitativa och kvantitativa studieidén som ni har jobbat med under kursens gång. Denna metoddiskussion (där även etiken är en del av) examineras individuellt med en hemskrivning.

Översikt över kursens schema (detaljerad schema med tider finns på TimeEdit!):

Vecka	Kursmoment	På schemat…
45	1 (individuell)	Kursintroduktion (Pelle)
	1	Tid för självstudier
	1	Föreläsning: Vetenskapsteori & etik (Pelle)
	2 (i grupp)	Föreläsning: kvant + kval forskningsprocess (Hanna & Pelle)
	2	Grupparbete, självorganiserad
	2	Workshop syfte + forskningsfrågeställningar (Pelle)
46	2	Handledning (Pelle)
	2	Grupparbete, självorganiserad
	2	Frågestund på Zoom (Pelle)
47	2	Muntlig redovisning deluppgift 2 (Pelle)
	3 (i grupp)	Grupparbete, självorganiserad
	3	Workshop syfte + forskningsfrågeställningar (Hanna)
	3	Grupparbete, självorganiserad
	3	Handledning (Hanna)

48	3	Frågestund på Zoom (Hanna)
	3	Grupparbete, självorganiserad
	3	Muntlig redovisning deluppgift 3 (Hanna)
	4 (individuell)	Inspelade föreläsningar: kvant + kval kvalitetskriterier och etik (Hanna; Pelle)
49	4	Frågestund på Zoom (Hanna; Pelle)
	4	Hemskrivning av deluppgift 4 + inlämning på Athena
Omtenta 1: vecka 2/2025		
Omtenta 2: vecka 7/2025		

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:-

- redogöra för grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp,-
- redogöra för kvantitativ såväl som kvalitativ metod,-
- formulera en problemställning med relevans för ämnesfältet pedagogik och hälsa och med den som utgångspunkt planera datainsamlingar med enkät- och intervjumetod,-
- diskutera olika datainsamlingsmetoder utifrån kvalitetskriterier i forskning och forskningsetiska principer

(se även aktuell kursplan)

Examination och betygsättning

Kursen examineras löpande med fyra olika deluppgifter. Här ingår

- två muntliga redovisningar i grupp
- ett individuellt test
- en individuell skriftlig hemtentamen

OBS: samtliga undervisande kursmoment (förutom föreläsningarna) är obligatoriska och behöver kompletteras vid frånvaro!

De fyra deluppgifterna

1. ett individuellt test om vetenskapsteori (på Athena)

Det individuella testet innebär en rad frågor med flera förformulerade svarsalternativ som du kan klicka på. Testet ligger på Athena och kan göras om 5 gånger.

2. en muntlig redovisning av kvalitativ datainsamling (i grupp), utifrån en självvald forskningsfråga

I examinationen ingår en 15-20 minuters gruppredovisning av problemformulering, syfte + forskningsfrågor samt hur datainsamlingen har varit upplagd och en reflektion av intervjusituationen. Gruppens presentation och de enskilda transkriberade intervjuerna ska lämnas in för att få en bedömning.

3. en muntlig redovisning av kvantitativ datainsamling (i grupp), utifrån en självvald forskningsfråga

I examinationen ingår en 15-20 minuters gruppredovisning av problemformulering, syfte + forskningsfrågor samt hur datainsamlingen har varit upplagd och har fungerat. Gruppens presentation och den genomförda enkäten ska lämnas in för att få en bedömning.

4. en individuell hemtentamen om kvalitetskriterier och etiska överväganden vid kvantitativa och kvalitativa studier, med utgångspunkt i de självgenomförda studierna

Med utgångspunkt i de studieidéer som du (i din grupp) har utvecklat och genomfört under kursens gång ska du diskutera kvaliteten i både den kvantitativa och kvalitativa studien samt hur kraven för etiskt studiegenomförande har säkerställts.

Samtliga deluppgifter beskrivs utförligt under kursens gång och på Athena.

Omtentamen

Följande gäller för de olika deluppgifterna:

- Deluppgift 1 (testet) kan upprepas fem gånger och har därför inget officiellt omtenta-tillfälle.
- För deluppgifterna 2 och 3 (de muntliga redovisningarna) kommer en tid för omtentamen erbjudas ungefär 1-2 veckor efter kursens slut. Den specifika tiden kommer att bestämmas i samråd med den eller de berörda studentgrupperna. Eventuella ytterligare omtentor kommer också att stämmas av med berörda studentgrupper när det blir nödvändigt.
- Deluppgift 4 (individuell hemtentamen) kommer att ha två officiella omtentatillfällen under vecka 2 och 7 nästa år, som vanligt. Tiderna finns på TimeEdit.

Beräkning av poängvärden för deluppgifterna och slutbetyg

Varje deluppgift (test, muntliga redovisningar, hemtenta) bedöms med ett poängvärde där de individuella examinationerna räknas dubbelt, dvs. multipliceras med 2.
Gruppuppgifter bedöms således på en skala från 0-2 poäng:

- 0 poäng motsvarar underkänd
- 1 poäng motsvarar godkänd
- 2 poäng motsvarar godkänd med beröm

Individuella deluppgifter bedöms på en skal från 0-4 poäng:

- 0 poäng motsvarar underkänd
- 2 poäng motsvarar godkänd
- 4 poäng motsvarar godkänd med beröm

Varje enskilt poängresultat noteras i Ladok men kan först ses efter du har blivit godkänd på kursen. För slutbetyg på kursen (dvs. för att bli godkänd på hela kursen) krävs godkänt på varje enskild deluppgift samt närvaro på samtliga kurstillfällen (elelr skriftlig komplettering). Detta betyder att studenterna behöver få minst 1+1 (=2) poäng i de två grupp- och 2+2 (=4) poäng i de två individuella deluppgifterna för att kunna bli godkänt på kursen.

Poängens sammanräkning sker på följande sätt:
Godkända betyg

- A (Utmärkt): 12 poäng
- B (Mycket bra): 10/11 poäng
- C (Bra): 9 poäng
- D (Tillfredsställande): 7/8 poäng
- E (Tillräckligt): 6 poäng

Underkända betyg

- Fx (Underkänd, något mer arbete krävs): 4/5 poäng
- F (Underkänd, mycket mer arbete krävs): 0-3 poäng

Stockholms universitetet är en statlig myndighet och omfattas av principen om allmänna handlingars offentlighet.

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit

på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

A: Studenten redogör med stor säkerhet och tydlighet för grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp samt diskuterar insiktsfullt och nyanserat metoder och utgångspunkter i olika kunskapsintressen. De skriftliga delarna är väldisponerad och deluppgifterna präglas genomgående av mycket tydliga, innehållsrika och nyanserade resonemang om det problem som presenteras i uppgiften. Studenten anknyter till stora delar av den anvisade kurslitteraturen på ett tillfredställande sätt utan formella brister. Detta motsvarar 83-92% av poängen som kan fås under kursens gång.
B: Studentens deluppgifter håller högre kvalitet än vad som krävs för C men når inte upp till vad som krävs för A. Detta motsvarar 100% av poängen som kan fås under kursens gång.
C: Studenten redogör tydligt för grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp samt diskuterar insiktsfullt metoder och utgångspunkter i olika kunskapsintressen med utgångspunkt i det problem som presenteras i uppgiften. Deluppgifterna är innehållsrika och anknyter till stora delar av den anvisade kurslitteraturen på ett vedertaget sätt utan formella brister. Detta motsvarar 75% av poängen som kan fås under kursens gång.
D: Studentens deluppgifter håller högre kvalitet än vad som krävs för E men når inte upp till vad som krävs för C. Detta motsvarar 58-67% av poängen som kan fås under kursens gång.
E: Studenten redogör för och diskuterar vetenskapsteoretiska begrepp och ansatser på ett grundläggande sätt, och det redogörs för metoder och utgångspunkter i olika kunskapsintressen med utgångspunkt i det problem som presenteras i uppgiften. Deluppgifterna anknyter till kurslitteraturen på ett vedertaget sätt med smärre brister i formalia. Detta motsvarar 50% av poängen som kan fås under kursens gång.
Fx: Vissa deluppgifter motsvarar inte kriterierna för godkänt betyg och behöver smärre kompletteringar för att kunna godkännas. Vad som behöver tydliggöras framgår av givna instruktioner av ansvarig lärare. Vid betyg Fx finns möjlighet till komplettering inom fem (5) dagar för att uppnå godkänt betyg. Detta motsvarar 58-67 av poängen som kan fås under kursens gång.
F: Examinationsuppgiften är delvis eller i sin helhet inte besvarade på ett tillfredställande sätt. Då betyg F ges krävs att studenten examineras på nytt genom en ny examinationsuppgift vid det tillfälle för omtentamen som meddelas via Athena.
Utöver angivna kriterier ingår i bedömningen för godkänt betyg att skriva utifrån vedertagna pedagogiska krav på akribi. I betygsättningen vägs det även in hur examinationsuppgifterna visar att studenten har tillgodogjort sig den anvisade kurslitteraturen som helhet.

Har du godkänts i prov, det vill säga fått minst betyget E, får du inte göra ett nytt prov för högre betyg. Det är endast möjligt att ompröva för godkänt resultat fyra gånger och inom tre terminer från första registrering på delkursen.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk kurslitteratur

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3e upplaga. Liber.
Hagevi, M. & Viscovi, D. (2016). *Enkäter. Att formulera frågor och svar*. Studentlitteratur. Hallin, A. & Helin, J. (2018). *Intervjuer*. Studentlitteratur.
Henricson, M. (Red.). (2017). *Vetenskaplig teori och metod. Från idé till examination inom omvårdnad* (2 uppl.). Studentlitteratur. (Kapitel 1-7, 9, 11, 28)
Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Vetenskapsrådet.
https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html

Aktuell litteraturlista görs även tillgänglig på kursens hemsida https://www.su.se/utbildning senast två månder innan kursstart.

Referenslitteratur/Valbar litteratur

I kursen finns varkenb referenslitteratur eller valbar litteratur.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.